

CÒDEX- ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

Necròpolis altmedieval de Cal guardià

A continuació fem una breu explicació dels resultats preliminars relacionats amb la necròpolis apareguda als solars de Cal Guardià i Can Doro. Aquests terrenys, que es troben ubicats al centre de la vila d'Argentona, concretament entre els carrers de Dolors Monserdà, Ramon Par i el carrer Gran, estan afectats pel "Projecte de modificació puntual del PG de reordenació de Can Doro". Dintre d'aquesta actuació de caràcter urbanístic es realitzen les tasques de

La necròpolis de Cal Guardià, una vegada se n'hagin acabat els estudis, pot ser un element fonamental alhora d'interpretar l'evolució de la vila d'Argentona en unes cronologies, segles IX-X, de les quals es té molt poca informació documental.

Durant les tasques de delimitació de la coberta de la mina vella, apareixen dues inhumacions. És per aquest motiu que es decideix obrir en extensió la part central del jaciment, per comprovar si es tracta d'enterraments aïllats o n'hi ha d'altres. Una vegada s'obre tota la plataforma intermèdia del solar, concretament on es trobava ubicat el mas i el pati de Cal Guardià, queden marcades 28 possibles tombes, que després de ser excavades, queden reduïdes a 25 enterraments.

Aquestes tombes formen la necròpolis de Cal Guardià, la qual datem entre els segles IX i X. L'absència de restes materials que permetin una datació més fiable fa que hi hagi dos factors que l'enquadren cronològicament. El primer és documental, ja que aquest cementiri ha de ser anterior a la construcció de l'església de Sant Julià, de la qual ja parlen fons escrites a finals del segle X. A partir d'aquell moment el nucli poblacional s'anirà aglutinant als voltants del temple, enterrant-se a tocar del mateix, al cementiri vell. El segon factor està relacionat amb les tipologies morfològiques

de les fosses, ja que en aquest jaciment es documenten un cert nombre de sepultures antropomorfes, que són típiques del segle IX i X.

Les fosses es troben alineades, tant nord/sud com est/oest. Realment, la majoria d'elles semblen formar una trama que queda desvirtuada amb la presència d'algunes fosses saltejades que, segurament, estaven alineades amb altres sepultures que s'han perdut.

Aquesta ordenació de l'espai reflecteix que les sepultures tenien algun tipus de senyal identificatiu, ja fos la pròpia coberta de la fossa, una fita... que permetia que les següents mantinguessin l'ordre i no es tallessin les unes a les altres. Al marge d'aquestes alineacions, totes les sepultures tenen la mateixa orientació, amb la capçalera cap a l'oest, i la zona dels peus cap a l'est.

Tot fa pensar que la necròpolis havia de tenir unes dimensions superiors que no s'han conservat. El terreny ha sofert rebaixos, ja fossin quan eren zones de cultius o a l'hora de construir les cases. El cementiri segurament s'estenia en totes direccions, però per la única part on encara es podria conservar alguna sepultura és per la zona est, on el mur exterior del mas, que separa la plataforma mitja de la superior, pot amagar un pendent suau i la possibilitat que existeixin més inhumacions, tot i que en la rasa i el sondeig realitzats a la plataforma superior els resultats han

Inhumació en fossa rectangular afectada per fonamentacions posteriors

control arqueològic que desemboquen en la detecció, documentació i excavació de la necròpolis.

En aquest text ens cenyirem a parlar del cementiri, que és la troballa més important apareguda al jaciment, tot i que no l'única. De totes formes, gran part de les altres restes aparegudes, estan relacionades amb les diferents fases de les edificacions que s'han anat construint al solar des de la segona meitat del segle XVI.¹

1. SUBIÑA I COLL, Enric (2002): *Argentona de la sagrena a la vila (1265-1900)*, Premi Burriac 2001, Ajuntament d'Argentona.

estat negatiu, així que és una simple hipòtesi.

Es tracta d'una necròpolis on apareixen dues tipologies morfològiques de fosses, antropomorfes i rectangulars. De les primeres s'han pogut identificar 11 sepultures i de les segones 9, en la resta dels casos, l'estat d'arrasament fa impossible englobar-les en algun d'aquests grups. El que queda clar és que no hi ha una diferenciació del tipus de fossa per sexes.

Les fosses tenien algun tipus de coberta de la qual no ens ha quedat evidències. Aquesta presència és segura ja que els morts, en la seva totalitat, es descarnen amb la cambra buida. A nivell d'hipòtesi, aquestes cobertes podrien haver estat fetes de fusta, ja que si s'haguessin utilitzat lloses de pedra, alguna s'hauria trencat i acabat dintre de la sepultura.

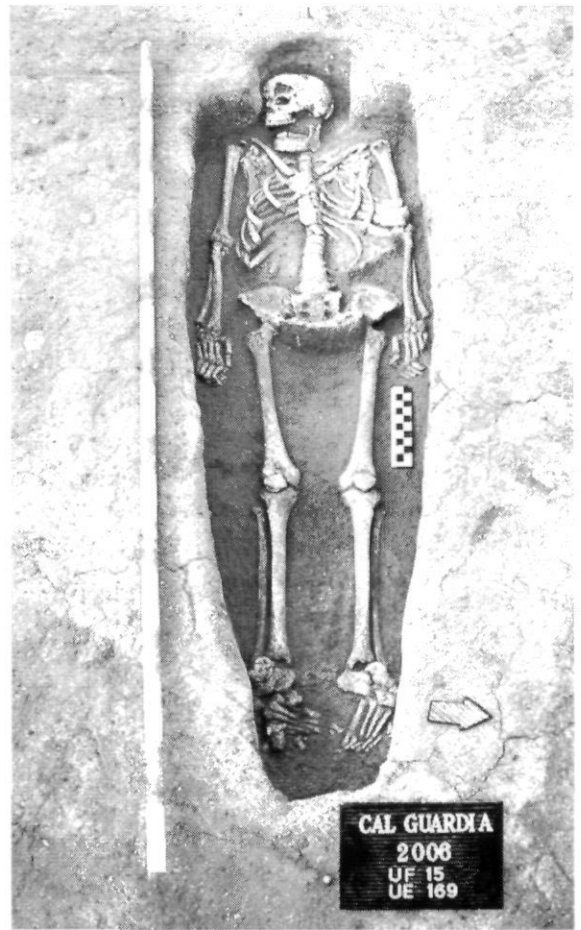
Dintre de les fosses antropomorfes s'ha vist que les que es conservaven en alçat tenien un primer retall exterior de majors dimensions, de forma irregular, que a una certa profunditat es convertia en antropomorf.

Quant al ritus funerari, es tracta d'una necròpolis d'inhumació individual en fossa simple amb els esquelets dipositats en decúbit supí, amb el crani sempre cap a l'oest i els braços al llarg del cos o en posició semiflexionada o flexionada. Aquesta orientació s'associa a ritus cristians, en els quals el mort queda orientat cap a la sortida del sol. També cal dir que segurament els morts es trobaven embolicats amb algun tipus de sudari o mortalla.

A nivell poblacional s'ha pogut veure que el grup compta amb la presència tant d'individus masculins com femenins, i amb pràcticament totes les categories d'edat: infantils, juvenils i adults. Dels 25 individus, hi ha 16

adults, 2 madurs i només 2 subadults. Aquesta manca d'individus subadults és bastant habitual en les necròpolis però no respon a la realitat d'aquestes societats amb una mortalitat infantil molt elevada. No s'observa una disposició dels individus especial ni per edats ni per sexes. Les restes recuperades corresponen a una població no gaire ben representada en el sentit biològic ja que manquen individus infantils i juvenils, però d'altra banda ambdós sexes surten ben representats. Els antropòlegs han pogut detectar algunes patologies esquelètiques com són la patologia dental, osteoarticular i degenerativa, o la patologia oral, observant-ne un desgast dental considerable. L'estudi de la patologia oral de la comunitat aportarà informació valuosa sobre aspectes relacionats amb la dieta i els hàbits higiènics.

Finalment, és important tenir present que solament s'ha obert en extensió una de les terrasses del jaciment, i que la resta s'ha documentat a través de rases. Els resultats que poden donar aquestes no són completament determinants.

Per tant, tot i que en algunes zones s'hagi obtingut resultats negatius, hi haurà un control arqueològic dels rebaixos que es portin a terme al solar.

Inhumació en fossa rectangular

Inhumació en fossa antropomorfa afectada pels murs de la placeta de la font de Sant Domingo